

Przemoc w rodzinie - definicja ustawowa

W świetle przepisu art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 roku *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* jako przemoc w rodzinie należy rozumieć:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.*

* Ustawa jako członka rodziny definiuje "osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”.

PRZEMOC W RODZINIE CHARAKTERYZUJE SIĘ TYM, ŻE:

- ✓ JEST INTENCJONALNA Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- ✓ SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
- ✓ NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- ✓ POWODUJE CIERPIENIE I BÓL Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY

Wskazówki, gdzie i jaką pomoc można uzyskać oraz gdzie szukać szczegółowych informacji o placówkach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w naszej okolicy.

-[Policja](#)

-[Prokuratura](#)

-[Pomoc Społeczna](#)

-[Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych](#)

-[Zespół interdyscyplinarny](#)

-[Służba zdrowia](#)

-[Poradnie Pogotowia Niebieska Linia](#)

-[Telefony informacyjno-interwencyjne oraz zaufania](#)

POLICJA

W trakcie awantury wołaj o pomoc! Uciekaj! Nie pozwól się wpędzić w takie miejsce mieszkania, skąd trudno uciec. Jeśli jest to możliwe zawiadom policję (tel. 997-połączenie bezpłatne lub z telefonu komórkowego 112).

Policja ustawowo zobowiązana jest do podjęcia stosownych kroków aby osoba doświadczająca przemocy domowej mogła czuć się bezpiecznie w swoim domu. Skuteczna interwencja polega na zatrzymaniu sprawcy, jeśli stwarza zagrożenie dla otoczenia. Domagaj się, aby policjanci wypełnili Niebieską Kartę Policja powinna cię poinformować, w jaki sposób może ci pomóc oraz zostawić adresy instytucji pomagających osobom podlegającym przemocy domowej.

W TRAKCIE INTERWENCJI POLICJI MASZ PRAWO DO:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa. Sprawca powinien być zatrzymany, gdy stwarza zagrożenie dla otoczenia,
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnych jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie (numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki),
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Uwaga

- Zapisz numery służbowe policjantów oraz datę i godzinę ich przyjazdu - informacje o interwencjach policji stanowią ważne dowody w sprawie karnej
- Jeśli policjanci odmówili pomocy, albo udzielili ją w sposób niewłaściwy, możesz złożyć skargę do Kierownika Posterunku, Komendanta Rejonowego Policji, Komendanta Wojewódzkiego Policji

PROKURATURA

Zawiadom o popełnieniu przestępstwa prokuraturę lub policję. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze w celu sprawdzenia, czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- wyjaśnienia okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

Założenie sprawy karnej jest bezpłatne. Przy zakładaniu sprawy karnej bardzo istotne są następujące dowody:

- zaświadczenia lekarskie (obdukcje lub zaświadczenia lekarskie np. od lekarza pierwszego kontaktu);
- lista świadków - zeznawać w sprawie mogą osoby obce i członkowie rodziny (wystarczy podać dane świadków, nie trzeba pytać ich o zgodę). Osoby, które mogą świadczyć to świadkowie bezpośredni oraz świadkowie ze słyszenia – to

osoby które nie były bezpośrednimi świadkami sytuacji przemocy domowej jednak znają historię np. z relacji osób doznających przemocy. Warto aby przy liście świadków zaznaczać na jaką konkretnie okoliczność dany świadek ma świadczyć;

- spis interwencji policji;
- sprawozdanie z kasety z nagraniem awantury domowej (polega na dokładnym przepisaniu wszystkiego, co znajduje się na takiej kasecie, bez własnych komentarzy);
- zapisy z dokumentu Niebieska Karta;
- zaświadczenia o braniu udziału w programach pomocowych dla osób doświadczających przemocy domowej.

W zależności od oceny zebranego materiału dowodowego postępowanie może zakończyć się skierowaniem aktu oskarżenia do sądu, umorzeniem dochodzenia lub warunkowym umorzeniem.

POMOC SPOŁECZNA

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie.

Pomocy społecznej działa również w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby (Niebieska karta – załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu, możesz powiadomić Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zgodnie z prawem powinna:

- przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji (wywiad środowiskowy),
- wezwać Twojego partnera/partnerkę na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić prokuraturę i wnioskować o objęcie rodziny działaniami prewencyjnymi, np. poprzez wizyty dzielnicowe,
- wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny jest powoływany przez wójta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, kuratorzy. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Zadaniem członków Zespołu jest podjęcie działań zmierzających do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie, do jego działań należy m.in.

- diagnoza problemu;
- podejmowanie interwencji oraz objęcie wsparciem;
- zapewnienie pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej;
- zapewnienie bezpiecznego schronienia osobie doświadczającej przemocy;
- podjęcie działań w zakresie przeprowadzenia badań lekarskich i wydania zaświadczenia lekarskiego dotyczącego aktu przemocy;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

SŁUŻBA ZDROWIA

W przypadku przemocy domowej często dochodzi do urazów fizycznych i psychicznych. Osoba pobita powinna zwrócić się do swojego lekarza pierwszego kontaktu o udzielenie pomocy medycznej. Oprócz udzielania pomocy medycznej lekarz jest zobowiązany do wystawienia na prośbę pacjenta zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i podjętym leczeniu. Przy pobiciu lub gwałcie można również zwrócić się do lekarza sądowego o wydanie obdukcji. Obdukcja jest płatna, takie zaświadczenie może wystawić tylko lekarz do tego uprawniony - lekarz sądowy – uaktualniona lista lekarzy sądowych jest dostępna w wielu miejscach w Internecie oraz w każdym sądzie rejonowym.

PLACÓWKI POROZUMIENIA NIEBIESKA LINIA I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Adresy organizacji i instytucji z całej Polski pomagających ofiarom przemocy w rodzinie można znaleźć korzystając z wyszukiwarki dostępnej na stronie <http://www.porozumienie.niebieskalinia.pl/>

POMOC PRAWNA

Prawnik Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie udziela porad przez telefon oraz w czasie spotkań indywidualnych z klientami objętymi programem pomocy psychologicznej.

Klienci Pogotowia mogą uzyskać pomoc w :

- zapoznaniu się z przysługującymi prawami,
- znalezieniu właściwych rozwiązań prawnych,
- napisaniu odpowiedniego pisma do sądu, instytucji czy urzędu.

TELEFONY INFORMACYJNO-INTERWENCYJNE ORAZ ZAUFANIA I WSPARCIA

- Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - 800 12 00 02

[Kryzysowy Telefon Zaufania - 116 123](#)

Zespół Interdyscyplinarny

Zarządzeniem Wójta Gminy Płoniawy- Bramura z dnia 5 maja 2011r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. Rozpowszechnianie informacji o Instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

1. Pomocy Społecznej;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;
3. Policji;
4. Oświaty;
5. Ochrony zdrowia;
6. Kurator sądowy;

Zespół Interdyscyplinarny funkcjonuje przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze tel. **29/7178962** . Wszelkich informacji udzielają pracownicy socjalni Ośrodka.

Zgłoszenie przemocy można zgłaszać osobiście u pracowników socjalnych tut. Ośrodka, pedagogów szkolnych, placówkach służby zdrowia, dzielnicowych.

Grupy robocze

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w danej rodzinie. Istotnym elementem działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest praca grup roboczych, opracowujących i realizujących indywidualny plan pomocy dla rodziny, w której występuje przemoc. Częstotliwość spotkań grup jest indywidualnie dostosowana do potrzeb bieżącej sytuacji w rodzinie.

Uruchomienie pracy Zespołu następuje w wyniku reakcji na:

1. Prośbę rodzica lub innych dorosłych członków rodziny.
2. Prośbę dziecka.
3. Informacje uzyskane od członków społeczności lokalnej.
4. Informacje uzyskane z placówek oświatowych.
5. Informacje uzyskane od innych służb (pomocy społecznej, policji, Kościoła, organizacji pozarządowych, służby zdrowia).

Jeśli w Twoim otoczeniu znajduje się rodzina lub osoba, której sytuacja życiowa zaniepokoiła Ciebie i uważasz, że członkowie tej rodziny potrzebują Naszej pomocy, zgłoś się do Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawy-Bramura nr 83

Zgłoszenie kierowane do Zespołu Interdyscyplinarnego może być również anonimowe.

801 120 002 - Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Zadzwoń, jeśli ktoś w Twojej rodzinie krzywdzi Cię – bije lub obraża. Możesz tam opowiedzieć o swojej sytuacji i dowiedzieć się gdzie szukać pomocy w Twoim otoczeniu. Telefon działa całą dobę. Za pośrednictwem infolinii można uzyskać wsparcie psychologiczne, informacje na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym o istniejących możliwościach prawno-proceduralnych oraz lokalnych placówkach pomocowych.